

BIBLICUM ŚLĄSKIE
EDYCJA IV – CYKL: HEBRAICA

Hebraica 02 - Zapowiadany - Król

Pierwszy okres monarchii izraelskiej to właściwy początek idei mesjanizmu jako oczekiwania na specjalnego wysłańca Bożego – Mesjasza.

Termin „mesjasz” pochodzący od aramejskiego „mesiha” i hebrajskiego „masijah” znaczy „namaszczone”, „pomazaniec”. Język grecki przejmuje słowo i ma „messias” lub tłumaczy dosłownie: „christos”. W narodzie izraelskim osobą namaszczoneą był przede wszystkim król (np. 1Sm 16,13), którego nazywano pomazańcem Jahwe ze względu na jego wybranie przez Boga. Za idealnego króla izraelskiego uważano Dawida. Pełnił wolę Jahwe, słuchał proroków, a jego sukcesy świadczyły o tym, że Bóg był z nim. Objawienie przekazuje, że Bóg związał się szczególnie z Dynastią Dawida. Dawid zapragnął zbudować świątynię Jahwe, prorok Natan najpierw pochwalił ten zamysł, jednakże to nie Dawid miał zbudować dom Boży lecz jego potomek, wzbudzony przez Boga i cieszący się u Niego szczególnymi względami:

„Kiedy wypełnią się twoje dni i spoczniesz obok swych przodków, wtedy wzbudzę po tobie potomka twojego, który wyjdzie z twoich wnętrzności, i utwierdzą jego królestwo. On zbuduje dom imieniu memu, a Ja utwierdzą tron jego królestwa na wieki. Ja będę mu ojcem, a on będzie Mi synem, a jeżeli zawini, będę go karmił różgą ludzi i ciosami synów ludzkich.” (2Sm 7,12-14)

(zwrot ten ma wzór formuły przymierza: „Ja będę Bogiem waszym, a wy będziecie ludem Moim.”)

Już u Żydów słowa te nabrały sensu mesjańskiego, czego wyrazem są przede wszystkim psalmy mesjańskie, które opisują przyszłego Mesjasza jako wyidealizowanego Pomazańca Bożego – potomka Dawida:

Ps 2 – Mesjasz Królem i Synem Bożym:

„Przecież Ja ustanowiłem sobie króla na Syjonie, świętej górze mojej. Ogłoszę postanowienie Pana: Powiedział do mnie: Tyś Synem moim, Ja Ciebie dziś

zrodziłem.” (6-7)

Ps 16 – Ciało Mesjasza nie ulegnie skażeniu w Szeolu (zapowiedź zmartwychwstania Chrystusa)

„bo nie pozostawisz mojej duszy w Szeolu i nie dozwolisz, by wierny Tobie znalazł grobu.” (10)

Ps 45 – Weselna pieśń dla Pomazańca Bożego

namaszczenie przez Boga:

„Miłujesz sprawiedliwość, wstrętna ci nieprawość, dlatego Bóg, twój Bóg, namaścił cię olejkami radości hojniej niż równych ci losom;”

Ps 72 – Królestwo Mesjasza

Bóg przekazuje władzę synowi królewskiemu:

„O Boże, przekaz Twój sąd królowi i Twoją sprawiedliwość synowi królewskiemu.” (1)

sprawiedliwość, opieka nad ubogimi:

„Niech sędzi sprawiedliwie Twój lud i ubogich Twoich - zgodnie z prawem!

Niech góry przyniosą ludowi pokój, a wzgórza – sprawiedliwość!

Otoczy opieką uciśnionych z ludu, ratować będzie dzieci ubogich, a zetrze ciemiężyciela.” (2-4)

powszechność królestwa Mesjasza:

„I panować będzie od morza do morza, od Rzeki aż po krańce ziemi.” (8)

Ps 89 – Przypomnienie prorocstwa Natana o wyniesieniu Dynastii Dawida

„Mówiłeś niegdyś w widzeniu do świętych Twoich i powiedziałeś: Włożyłem na głowę mocarza koronę; wyniosłem wybrańca z ludu.

„Znalazłem Dawida, sługę mojego, namaściłem go świętym olejem moim, aby ręka moja zawsze z nim była i umacniało go moje ramię. Nie zwiedzie go nieprzyjaciel ani nie pogrzebi go złościk. Lecz zetrę przed nim jego przeciwników, porażę tych, co go

nienawidzą. Z nim moja wierność i łaska; w moim imieniu moc jego się wzniesie. I rękę jego wyciągnę na morze, a prawicę jego na rzeki On będzie wołał do Mnie: Ty jesteś moim Ojcem, Bogiem moim i Skalą mojego ocalenia. A Ja go ustanowię pierworodnym, największym wśród królów ziemi. Zachowam dla niego łaskawość swą na wieki i wierne będzie moje z nim przymierze. Sprawię, że potomstwo jego będzie wieczne, a jego tron - [trwały] jak dni nieba.” (20-30)

Ps 110 – Mesjasz Królem i Kapłanem zapowiedź zaszczytnego miejsca dla Mesjasza „po prawicy” Boga:

„Wyrocznia Boga dla Pana mego: Siądź po mojej prawicy, aż Twych wrogów położę jako podnózek pod Twoje stopy.” (1)

panowanie:

„Twoje potężne berło niech Pan rozciągnie z Syjonu: Panuj wśród swych nieprzyjaciół!” (2)

zrodzenie:

„Przy Tobie panowanie w dniu Twej potęgi, w świętych szatach [będziesz]. Z łona jutrzienki jak rosę Cię zrodziłem.” (3)

nowa godność kapłańska Mesjasza:

„Pan przysiągł i żal Mu nie będzie: Tyś Kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka.” (4)

Dalsze światło na osobę Mesjasza i na charakter Jego panowania rzuca prorok Izajasz, szczególnie w tak zwanej Księdze o Emmanuelu (Iz 6-12)

„Dlatego Pan sam da wam znak: Oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwie Go imieniem Emmanuel.” (Iz 7,14)

Prorok zachęca Achaza, zagrożonego przez dwóch królów, do zaufania Bogu. Król jednak nie chce uchodzić za kuszącego Boga – jednakże w rzeczywistości nie chce się do Niego zwracać.

„znak” (hebr. – „ot”) – coś niezwykłego

„panna” (hebr. – „alma”) – młoda, zdolna do zamążpójścia, ale niezamężna jeszcze kobieta

„pocznie i porodzi Syna” - dosłownie w partic. „brzemienna i rodząca”

„nazwie go” – niezwykle jest, że tutaj matka nadaje imię, a zawsze czynił to ojciec

„Emmanuel” – imię teoforyczne: „immanu” = z nami, „El” = Bóg

Różnie próbowano identyfikować wspomnianą „pannę”: jako damę dworu, żonę Izajasza, w znaczeniu przenośnym jako gminę izraelską, żonę Achaza, synem miał być Ezechiasz. Jednakże żadna postać historyczna z czasów Achaza nie posiada wszystkich cech Niewiasty i Jej Dziecka z proroctwa. Tak jak to wszystko, co dotyczy narodzin Emmanuela jest niezwykle, tak w niezwykle sposób dokona się odwrócenie losów wojny i ocalenie. Realizacja zaś proroctwa dokona się w osobie Jezusa i Jego Matki.

„Jej skrzydła będą rozpostarte na całą szerokość twej ziemi, o Emmanuelu!” (Iz 8,8b)

Chodzi tu o ziemię Judy, która jest własnością Jahwe, tak więc Emmanuel to albo sam Jahwe, albo ktoś bardzo bliski Jahwe, posiadający prawo do ziemi

„Albowiem Dziecię nam się narodziło, Syn został nam dany, na Jego barkach spoczęła władza. Nazwano Go imieniem: Przedziwny Doradca, Bóg Mocny, Odwieczny Ojciec, Księżę Pokoju.” (Iz 9,5)

Imiona wskazują na niezwykłość narodzonego Dziecka, tytułów zaś nie można przypisać do żadnej postaci historycznej

„Wielkie będzie Jego panowanie w pokoju bez granic na tronie Dawida i nad Jego królestwem, które On utwierdzi i umocni prawem i sprawiedliwością, odtąd i na wieki. Zazdrosna miłość Pana Zastępów tego dokona.” (Iz 9,6)

Zapowiedź panowania na tronie Dawida sprawiedliwego

„I wyrośnie różdżka z pnia Jessego, wypuści się odrośl z jego korzeni. I spocznie na niej Duch Pański, duch mądrości i rozumu, duch rady i męstwa, duch wiedzy i

bojaźni Pańskiej. Upodoba sobie w bojaźni Pańskiej. Nie będzie sądził z pozorów ni wyrokował według pogłosek; raczej rozsądzi biednych sprawiedliwie i pokornym w kraju wyda słuszny wyrok. Różgą swoich ust uderzy gwałtownika, tchnieniem swoich warg uśmierci bezbożnego. Sprawiedliwość będzie mu pasem na biodrach, a wierność przepasaniem łądźwi. Wtedy wilk zamieszka wraz z barankiem, pantera z koźlęciem razem leżeć będą, cielę i lew paść się będą spodem i mały chłopiec będzie je poganiał. Krowa i niedźwiedzica przestawać będą przyjaźnie, młode ich razem będą legaty. Lew też jak wół będzie jadał słomę. Niemowlę igrać będzie na norze kobry, dziecko włoży swą rękę do kryjówki żmii. Zła czynić nie będą ani zgubnie działać po całej świętej mej górze, bo kraj się napęlni znajomością Pana, na kształt wód, które przepelniają morze. Owego dnia to się stanie: Korzeń Jessego stać będzie na znak dla narodów. Do niego ludy przyjdą po radę, i sławne będzie miejsce jego spoczynku.” (Iz 11,1-9)

„Różdzka z pnia Jessego” – czyli potomek Dawida, którego Jesse był ojcem, na nim spocznie duch Jahwe (1)

6 darów Ducha , Wulgata przetłumaczyła za drugim razem bojaźń Bożą jako pobożność, stąd 7 darów Ducha Świętego.

Cechy charakterystyczne królestwa mesjańskiego: pokój, sprawiedliwość, pomyślność ukazane przy pomocy obrazów z raju (2nn)

Tradycja mesjanizmu królewskiego żywa jest również u innych proroków (przedstawienie wg. Chronologii):

„W tym dniu podniosę szalą Dawidową, który upada, zamuruję jego szczeliny, ruiny jego podźwignę i jak za dawnych dni go zbuduję, by posiadli resztę Edomu i wszystkie narody, nad którymi wzywano mojego imienia - wyrocznia Pana, który to uczyni. Oto nadejdą dni - wyrocznia Pana - gdy będzie postępował żniwiarz [zaraz] za oraczem, a deptający winogrona za siejącym ziarno; z gór moszcz spływać będzie kroplami, a wszystkie pagórki będą nim opływać. Uwolnię z niewoli lud mój izraelski - odbudują miasta zburzone i będą w nich mieszkać; zasadzą winnice i pić będą wino; założą ogrody i będą jeść z nich owoce. Zasadzę ich na ich ziemi, a nigdy nie będą wyrwani

z ziemi, którą im dałem - mówi Pan Bóg twój.” (Am 9,11-15)

Bóg podniesie „szalas Dawidowy” – dobrobyt królestwa mesjańskiego. Uwolni również naród z niewoli – nie tylko fizycznej, ale również duchowej.

„A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich! Z ciebie mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto [Pan] wyda ich aż do czasu, kiedy porodzi mająca porodzić. Wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. Powstanie On i paść będzie mocą Pańską, w majestacie imienia Pana Boga swego. Osiądną wtedy, bo odtąd rozciągnie swą potęgę aż po krańce ziemi.” (Mi 5,1-3)

Mesjasz wyjdzie z Betlejem Efrata (z którego pochodził również Dawid) „od początku, od dni wieczności” – odwieczne pochodzenie Mesjasza

„Oto nadejdą dni - wyrocznia Pana - kiedy wzbudzę Dawidowi Odrośl sprawiedliwą. Będzie panował jako król, postępując roztropnie, i będzie wykonywał prawo i sprawiedliwość na ziemi. W jego dniach Juda dostąpi zbawienia, a Izrael będzie mieszkał bezpiecznie. To zaś będzie imię, którym go będą nazywać: Pan naszą sprawiedliwością.” (Jr 23,5-6)

Odrośl sprawiedliwa – prawdziwy potomek Dawida, podkreślenie króla i królestwa mesjańskiego

„Będą zaś służyć Panu, swemu Bogu, i Dawidowi, swojemu królowi, którego im wzbudzę.” (Jr 30,9)

„W owych dniach i w owym czasie wzbudzę Dawidowi potomstwo sprawiedliwe; będzie wymierzać prawo i sprawiedliwość na ziemi.” (Jr 33,15)

Zbawienie narodu dokona się za pośrednictwem królewskiego potomka Dawida
„I ustanowię nad nimi jednego pasterza, który je będzie pasł, mego sługę, Dawida. On je będzie pasł, on będzie ich pasterzem.” (Ez 34,23)

„Sługa mój, Dawid, będzie królem nad nimi i wszyscy oni będą mieć jedyne Pasterza, i żyć będą według moich praw, i moje przykazania zachowywać będą i

wypełniać.” (Ez 37,24)

W miejsce królów niegodnie sprawujących władzę, Bóg ustanowi „jednego Pasterza, sługę Dawida”

„Raduj się wielce, Córo Syjonu, wołaj radośnie, Córo Jeruzalem! Oto Król twój idzie do ciebie, sprawiedliwy i zwycięski. Pokorny - jedzie na osiołku, na oślątku, źrebięciu oślicy.” (Za 9,9)

Przyjście Mesjasza, króla pokoju – wjazd na osiołku (do Jerozolimy)